

NOORDZEEOVERLEG

Aan NZO leden

Bij meerdere onderwerpen die spelen in het NZO is er vanuit de WKC geconcludeerd dat het waardevol zou zijn als er gedegen juridisch onderzoek zou plaatsvinden. Dit omdat de ontwikkelingen op zee elkaar snel opvolgen en dit nieuwe (juridische) kwesties en afwegingen opwerpt. In dit (ongevraagde) advies wordt uiteengezet wat relevante onderzoeksvragen zouden kunnen zijn. Hier is vervolg aan gegeven door een concreet voorstel voor te doen hoe dit onderzoek kan worden opgepakt.

Noordzeeoverleg

www.noordzeeoverleg.nl

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

Rijnstraat 8

Postbus 20901

2500 EX Den Haag

www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Contactpersoon

E: lieke.alferink@ofl.nl

Datum

November 2022

NZO advies juridisch advies

Inventarisatie juridisch onderzoek Noordzee

In het licht van de drie transities die gaande zijn op de Noordzee (energie, voedsel, natuur), zijn onderstaande prioriteiten voor juridisch wetenschappelijk onderzoek geïdentificeerd. De onderzoeksvragen hebben betrekking op het toepasselijk juridisch raamwerk en de interactie van daarbinnen tussen het nationaal, Europees en internationaal recht, alsmede (te verwachten) knelpunten en onduidelijkheden daarin.

- Algemeen: hoe verhouden de huidige ontwikkelingen op de Noordzee zich tot het voorzorgsbeginsel, met name in de omgang met onzekerheid en tegenstrijdige belangen?
- Ecologische draagkracht van de Noordzee: activiteiten moeten volgens het NZA passen in de ecologische draagkracht van de Noordzee. Dit is randvoorwaardelijk voor al het individuele en cumulatieve gebruik van de Noordzee door verschillende functies. Wat betekent dat in juridische zin en hoe verhoudt het zich tot de ecologisch (gewenste) toestand? Is er juridisch gezien een grens qua wat aan (bestaande en nieuwe) activiteiten kan worden toegestaan, en hoe is deze gedefinieerd? Bij welke ecologische toestand wordt die grens bereikt en/of waar zou de juridische grens vanuit ecologisch perspectief moeten liggen?
- Cumulatieve effecten van activiteiten (inclusief grensoverschrijdende effecten en activiteiten): welke juridische eisen gelden er op grond van de internationale, Europese en nationale natuur- en milieuregelgeving (waaronder de VHR, KRM, MER, SMB) voor het beoordelen van deze effecten en het nemen van maatregelen om die effecten te voorkomen, beperken en verminderen (mitigatie)? Het gaat dan om cumulatieve effecten van alle activiteiten, niet alleen wind op zee, op soorten, gebieden, biodiversiteit en het ecosysteem. Onderdeel daarvan is de vraag naar de juridische houdbaarheid van modellen/berekeningen die momenteel worden gehanteerd om negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden te berekenen in kader van wind op zee. Daarnaast speelt de vraag welke compensatie mogelijkheden

(bijvoorbeeld door positieve impact elders) er juridisch gezien voor handen zijn, dan wel geboden zijn, in de verschillende ontwikkelingsfasen van wind op zee (incl. vormen van medegebruik) wanneer negatieve (cumulatieve) effecten niet voldoende beperkt kunnen worden.

- Beschermde gebieden en soortenbescherming: de doelstelling voor beschermde gebieden onder de EU biodiversiteitsstrategie is 30%, waarvan 1/3 strikt beschermd. Wat betekent dit in juridische zin voor de Noordzee? Hoe verhouden deze doelen zich tot de vereisten voor de aanwijzing en bescherming van beschermde gebieden die voortvloeien uit bestaande Europese en internationale regelgeving (VHR, KRM, OSPAR, CBD)? Meer specifiek werpt dit juridische vragen op met betrekking tot:

- Verhouding natuurbescherming en visserij: voldoet zeevisserij in de exclusieve economische zone (EEZ) aan de vereisten die gelden voor Natura 2000-gebieden op grond van artikel 6 Habitatrictlijn en beschermde soorten op grond van artikel 5 Vogelrichtlijn en artikel 12 Habitatrictlijn? Wat is in dit opzicht de betekenis van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (in het bijzonder artikelen 11 en 20 van de Basisverordening visserij)?

- Soortenbescherming: wat vereist de internationale regelgeving (VHR, KRM, OSPAR, natuurbeschermingsverdragen) ten aanzien van de actieve bescherming van soorten in de Noordzee, in het bijzonder soorten die achteruitgaan of bedreigd zijn? Wat betekent dit voor de bestaande en geplande beschermingsplannen voor Noordzeesoorten, en voor welke soorten zijn nationale en/of internationale beschermingsplannen vereist? Wordt conform deze verdragen de 'staat van instandhouding' van de soorten voldoende in acht genomen in de toegepaste werkwijzen (bijvoorbeeld in het Kader Ecologische Cumulatie, of bij het vaststellen van 'acceptable levels of impact')?

- Natuurherstel: er is een toenemende nadruk op 'restoration', o.a. in het kader van de EU Biodiversiteitsstrategie en nieuwe EU Natuurherstelverordening die eraan gaat komen. In windparken worden natuurherstellende maatregelen voorzien o.a. door het plaatsen van kunstmatige riffen, herintroductie van oesterbanken en vormen van natuurinclusief bouwen. Dit werpt allerlei juridische vragen op binnen zowel het nationale recht, Europees en internationaal recht, o.a. met betrekking tot de opruimplicht voor geplaatste objecten, alsmede het nemen van aanvullende beschermingsmaatregelen t.a.v. gecreëerde of herstelde natuurwaarden.